

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor
 Félévre 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér

Felelős szerkesztő:

dr. BALOGHY ERNŐ.

Kiadótulajdonos:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEKET

és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
 MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Magyar nemzeti államerő.

Zombor, 1904. január hó.

* Egy láthatatlan kéz szövi az emberek és nemzetek sorsát. Ismeretlen törvények és szabályok irányítják ezt a kezet, de törvény és szabály uralkodik mindenben, amit cselekszik. Akár alkot, akár rombol, ha felemel, vagy lesújt: ősidő óta ható okok és erők nyilatkoznak meg működésében.

A lét problémája örökké rejtve marad előttünk, de a keletkezés és elmulás hatalmas játékában okszerű egymásután látunk. A mi volt, az újra lesz, s az enyészet csak a formának szól, de nem az anyagnak és az erőnek, mely örökkön való.

Nagy, hatalmas nemzetek enyésztek el a világhistoria folyamában s szétszórt töredékeikben még mindig elevenen dolgozik a jobb kor megteremtésén. Új nemzetek keletkeztek és küzködnek önálló létért, örök időkre való érvényesülésért. Az egyiket ereje, kiváltsága fölfelé viszi az örök élet magaslatára, a másikat gyengesége és tehetetlensége a züllés árjába sodor.

Ha csak a mult század nagy ese-

ményeire pillantunk, a sors forgandóságának mily csodás változatait látjuk! S ha ezt látjuk, hogy egy század minő hatalmas változásokat idézhet elő a nemzetek és emberek életében, elképzelhetjük, hogy egy újabb század, melynek talaját előre mélyen felszántotta a kultúra, kedvező viszonyok közt mily szédítő arányokban viheti előre az egyének és államok fejlődését.

Ott, ahol a fejlődést erőszakosan elnyomták, ahol az állami tekintetek hamis értelmezése ellentétet teremtett a polgárok anyagi és szellemi érdekei közt, ahol mérhetetlen erőlködésbe került, míg a nép kibontakozott a lenyüggő kötelekekből és az elhagyottság nyomasztó érzetéből önbizalomra és öntudatra ébredt, a fölfelé emelkedésnél ez a processusa természetszerűleg lassabb. De amely nemzet már keresztülküzdött magát azokon a válságokon, melyek érvényesülését fenyegetik, az az örökélet Pantheonába belépett.

Hazánk még a mult század elején kicsiny, szegény és létküzdelmében gyenge állam volt. Számatalan oldalról fenyegette a veszély, hogy egy erős

hullám elsodorja a nemzetek sorából. S jött e népek tavasza, amely varázserőjével kiváltotta lelkéből az energiát, a nemzeti erőt és a mikor elvégezte a nagy küzdelmet sorsáért, elébb karddal, azután bölcseséggel új életre kelt.

Magába szívta a kultúra üde életfentartó levegőjét. Megtanult dolgozni, megtanulta becsülni az élet értékét és odaállott azon nemzetek sorába, amelyek egy jobb kort biztosítottak. Magyarországon erejének kibontásával, népének lelki és erkölcsi energiájával megváltotta magánsk a jogot, hogy határain túl hatalmas, tekintélyes, határain belül pedig boldog, virágzó legyen és bskövetkezzen a jobb kor, mely után imádság epedez százezrek ajakán.

Hazánk modern állammá lett. Iparodott pótolni mindazt, amit évszázadok során szerencsétlen viszonyok közt — mikor megnehezült az idők járása felette — elmulasztott. S habár alapatlan is irigyeinknek az a tuzása, hogy a mi érvényesülésünk fenyegető jelleget ölt, nyugodt nemzeti önérzettel mondhatjuk, hogy azon az uton vagyunk, mely az örökéletre vezet. Csak szemet

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Dalmaciából.

Úgy van megírva, hogy az utainknak
 Egymással összeérni nem szabad.
 Ha megtudom, hogy északnak utaztál,
 Én dél felé veszem az utamat.

Aggódva olvassz minden lapot által,
 Hogy nincs-e benne tőlem üzenet,
 Mert vétenél a főtulalom ellen,
 Hogy el ne olvasd semmi versemet.

Kerülve járom én is a világot,
 Figyeltetem a lépteid nyomát,
 Hogy tévedésből se botoljak arra,
 Ahol te jársz egy újabb Golgothát.

Egymást hogy elfeledjék mindörökre,
 Mi buzgalommal szót is fogadunk.
 Egymást hogy gondolatban is kerüljük,
 Mi szüntelen csak erre gondolunk.

Pataj Sándor.

Isten szabad ege alatt.

(Djurgården.) Stockholmi utirajz. Irta: Vértési Károly.

II.

Életvidor, egészséges,¹⁾ elégedett nép a

¹⁾ A svédek életkora átlag 52 év.

svéd. A szegénye is tisztességesen van öltözve, sőt műhímzés a ruháján. Nem durva, nem közönséges, tisztességtudásból fakad beszéde. Tiltó haragjában is a jóság csillámlik fel, az inség nem veri ki az utáira.

A művelt osztály 2—3 nyelvet beszél. Az oroszok és magyarok, mint poliglották után, a legjobb lingvisták. Főleg angolul és németül szeretnek beszélni. A francia nyelv kezd kiszorulni közülük, de azért akárhánynyal boldogultam a nagy köztársaság nyelvével.

Mikor a dobogón verték az éjszakvidéki tamburát és annak fölzendülő hangja mellett a daluk szárnyra kél, lesietünk. Jeladás arra, hogy a nemzeti játék és tánc, dal áradattal kezdődik, szabad ég alatt, körben felállított, zászlókkal tele aggatott Majstang és zöld lombok között a hevenyészve kideszkázott térségen. A színes, ünneplőbe öltözött csoportban látom azt a tiszta örömet, mely a néplélek forrásából fakad. A svéd vig, a norvég kevésbé az.

A kiállítás tartama alatt, mindkét társországból kiválasztott, mosolygó vig párok, körökbe alakulva lejtenek nagyobb számmal a vidékükről való népviseletükben. Szép vala-

mennyi. Egyik szindusabb a másiknál. A remek szép nők haja, tájak szerint esigába, gulába, kontyba csavarva. A zene, ének újból esendül meg. Játék és nekilódított táncban eltartott úgy fél óráig a bemutatkozás. Röpködött a pánthika. Arcuk csupa élet, róza és lilium. Tündéri látomás, káprázat, sovár tekintettel nézünk rájuk. A táncban — mely mindig megrezegteti a leányok szívét — nincsen duhajkodás, vadság, szilajság, klarinét rikantása nélkül, vérmérsékletük adja ki a hangjegyet, melyből indulnak. A móka és tréfa, a józslés határán mindig belül marad, de a mikor egymás keblére omolva — úgy látom — mégis lassu forrásba, egy kis pezsgésbe hozzák a vérüket. Sorra nézve az életvidor, egészséges alakokat, amilyeneket csak ez az éghajlat és föld szülhet, ez a levegő nevelhet; lélektani rajtot veszek róluk. Tanulmányoztam az odaváló szokásokat, a jellemeket és a kedélyek különböző megnyilatkozását, szemek tegezését. Egynémelyik párnak bizalmas tekintetéből kéjes boldogság, szerelem csillogott s úgy látszott, nagy volt az ő szerető szívük gyönyörűsége. Édes esóknak vágyát gyujtják egymás keblében. Egymás szívére pá-

ne hunyjunk még létező hibáink, hiányaink előtt.

Sebtében kilzködtünk fel a mai polcra. Tovább csak megfontolva és biztosan építve kell haladnunk. A nemzeti állam kiépítésének nagy munkája vár még ránk. Az állam és a kormányzat csak a kerete a konszolidációnak, a társadalomnak kötelessége ezt a keretet egészen és méltán betölteni a nemzeti lét építőanyagával. A nemzeti jelleg és állami konszolidáció nem egyéb, mint a magyar állam nemzeti jellegének fenntartása és teljes érvényesülése.

A nemzeti állam végleges biztosítása az, a mi súlyos és kikerülhetetlen feladatként nehezedik ránk.

Ebben pedig igen nagy részt ki kell vennie a társadalomnak. Szakítani kell azzal a közönnyel, mely a többségtől várja élete minden mozzanatának irányítását. Ne várjunk, ne kérjünk mindent az államtól, mert akkor saját egyéniségünk és szabad fejlődésünk feltételeit gyengítjük.

A társadalom összereje kell, hogy regenerálja az összes intézményeket, erős és szilárd meggyőződés kell, hogy hassa át a magyar társadalom minden rétegét, le kell küzdeni a testi és lelki renyheséget és odaállni a munkához áldozatkészséggel és teljes erővel.

Önbizalmat kell éreznünk, hogy bizalmat érezhessünk nemzetünk jövője ez jövőendő nagysága iránt. Erő az élet! Csak ha az összes társadalmi erők közdelembe lépnek a nemzeti konszolidáció magasztos, fenséges céljáért, csak akkor lehet boldog a magyar.

Vármegyei közigazgatási bizottsági ülés.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága f. évi januárius hó 4 napján délelőtt tartotta

meg rendes havi ülését a vármegyei székház kis tanácskozási termében.

Az ülésen Latinovits Pál főispán elnökölt és azon a következő bizottsági tagok voltak jelen: Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán, Vojnits István főjegyző, Scultéy Ferenc árvaszéki elnök, dr. Caernyus Pál tb. főügyész, dr. Pavlovits S mon kir. tanácsos, főorvos, G. äff Nikáz kir. tanfelügyelő, Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Sztankovits György kir. főmérnök, Kerekes János kir. ügyész, Rác György közigazgatási előadó, Fernbach Karoly, Szemző Gyula, Szemző István, dr. Molnár Karoly közigazgatási bizottsági tagok. Az ülés jegyzőkönyvét Sztrilich Bela, a közigazgatási bizottság állandó jegyzője vezette.

Ezen ülésen alakultak meg Latinovits Pál főispán elnöklete alatt a közigazgatási bizottság kebelében fenálló alsobb bizottságok és pedig:

Fegyelmi választmány.

Rendes tagok: Latinovits Geza, Szemző Gyula, Popp György, G. äff Nikáz. Póttagok: dr. Molnár Karoly, Sztankovits György.

A gyámügyi felelőviteli bizottság.

Latinovits Pál a maga reszeröl kivevezi Latinovits Geza, dr. Molnár Karoly, Fernbach Karoly bizottsági tagokat, az ülés Latinovits Janos, Szemző Gyula, Eigl József bizottsági tagokat választotta meg.

Az erdészeti albizottságba.

Megválasztottak: Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán, dr. Mikosevits Kanut, Petroff Kornél kir. adófelügyelőt (Szeged) és Zsivánovits Zsiván m. kir. erdőmestert (Uj-szivac).

Börtönvizsgáló bizottság.

Latinovits Pál főispán: Latinovits Janos, dr. Molnár Karoly, dr. Pavlovits Simon, Szemző Gyula, Szemző István bizottsági tagokat nevezte ki a börtönvizsgáló bizottságba.

Megyei pótlódó felszólamlási bizottság.

A ülés Latinovits Geza, dr. Molnár Karoly, Szemző István, Vojnits István bizottsági tagokat választotta meg.

Erdői kihágási bizottság.

Megválasztottak rendes tagokul: Eigl József, Latinovits Janos, Piukovits József,

Zsivánovits Zsiván. Póttagokul: Fernbach Karoly, Latinovits Géza, dr. Molnár Karoly, Szemző Gyula.

Munkaviszonyok rendezése iránti bizottság.

Megválasztottak rendes tagokul: Eigl József, Latinovits Janos, Latinovits Géza, dr. Molnár Karoly. Póttagokul: Fernbach Karoly, Piukovits József, Szemző Gyula és Szemző István.

Közegészségügy.

Dr. Pavlovits Simon kir. tanácsos, főorvos szak szerű jelentésében közli, hogy a mult év december havában észlelt közegészségügyi állapot kevésbé volt kedvező. Uralkodó kórallapotok voltak a légzőszervek, heveny, idült, hurutos és lobos bántalmak, ezek mellett egyes hevenyfertőző betegségek léptek fel, nagyobb számban különösen az óheesei, titeli, topolyai, zsabylai járásokban. Fellépett ezenkívül a roncsoló toroklob 10, a vörheny 17, a hagymáz 17 községben. A trachomások gyógykezelése rendszeren történik. Gyógykezeltetett összesen 8560, ebből 7378 valódi 1182 trachomagyanus. Gyógyszertár átruházás egy volt és pedig a petrováci gyógytár személyes üzleti joga Ferenczy Istváuról Ivánkovits Ernőre ruházott át.

Tanügy.

G. äff Nikáz tanfelügyelő szerkeszerű jelentésében közli, hogy a mult hóban meglátogatta a parabutyi elemi iskolákat, melynek épülete megfelelő, a beiskolázás kifogástalan. Az egyes tantermek oly zsufoltak, hogy legalább még két tanterem felállítását kívánatos. A magyar nyelv tanítása szép eredményt mutat fel és dacára, hogy a tanulók német anyanyelvűek, a felsőbb osztályokban a tanítás kizárólag magyar. Az izraelita iskolába 18 gyerek jár, a tanítási eredmény igen jó. A gör. kel. szerb iskola tanterme alacsony és tetőzete bedőléssel fenyeget. A magyar nyelv tanítása is halad. A kisedővő a magyar nyelv terjesztése körül dicséretes működést fejt ki. Bácsujfalu községben a róm. kath. tanítók a magyar nyelv tanítása körül kifejtett buzgalma dicséretet érdemel. Ebből az iskolából kikerülő róm. kath. tanuló ifjuság magyarrá lesz nyelv és szellemre nézve. Eunek hatása alatt a tót anyanyelvű iskolákban is most már sokkal kedvezőbb ered-

lyázva, üdvözítő mosolylyal ringatják egymást búbajos álomba, ölelő karokkal édes mámorba.

„Önfeledett tánc hevében,
Elvész a szív észrevétlen.“

Beranger.

Valóban mindig igaz marad az, hogy kölesönös szeretetben van az élet pezsgő, vonzó ereje. Akiknek sóhaj emelkedett kebléből, aligha nem igazi párok lesznek a kiállítás berekesztése után, megtalálták a kulcsot egymás szívéhez. Ez az ő érzelmi dolguk, szívügyük, adjanak, vegyenek boldogságot, tartsanak hűséget. Én elmélkedem addig a táncról, melyben mindig kifejeződik a nemzeti egyéniség. A csárdás, az a mi különlegességünk, waizer a németé, tarantella az olaszé.

Nézd meg a vérpiros ajku, torró vérű, érzéki vágygyal szerelemre ingerlő spanyol leányt, szenvedelmes vágytól égő asszonyt, mikor a szilaj, tüzes taglejtésekkel érzékitő, buja táncot járnak és dus hajuk fekete selyem palástként borul a vállukra, szinte érezzük ilyenkor a belőlük kiáradó szenvedély tüzeit, mikor szembe nézünk szemük töréles fényével, amely szédít ragyogásával; mámorosan is le-

olvashatjuk az arcukról, testük vonalairól, mozdulatukból kivesszük, melyik éghajlat szülte őket, mert dolgozik bennük a szenvedély, mintha futó tűz rohanna ereiken keresztül, szemük ragyog, kipirul az arcuk, mikor hevesebbé válik a tempó. A svédek táncra olyan szelid mint ők maguk. Tánciskola házbálját juttatják eszembe. Nem mondom, hogy a derék nádszálként ingók és hajlékonyak voltak. Ehhez más vér kell. Az ő arcuk nem borul lángba, az ő ajkuk libegése csendes lassúság, mint a virág kelyhének a nyílása. Míg a svéd leánynak — vallahára fogva — szemehéja szemérmesen huzódik le, addig a spanyol nő, sajtó vágygyal gyujt szemével, mert szemének láng a villanatja, cikázó a sugara. A spanyol táncosnő a maga hevével ragad, forrón pihegő keblével megigézi a lelket, vére szilajon lüktetésekor magát és a nézőt kéjmámorba szédíti s vágygyal tölti el a fantáziát.

A mi nemzeti táncunkban is már sok a tűz, töröl-szakadt magyarosság. Mikor a legény, derékon kapja a hollóhaju leányt, kinek utána vetette magát s a kivel előbb lassan lejtett, bokázott, szaporázott, most gyorsan, szenvedélyes vágyakozással megforgatja,

eközben kisiklik a kezéből, majd meg mint a ki kiseretett a kedveséből, elhajtja magát, de azután gyönyörtelten nézi s csakhamar ismét utánna törí magát, mint a hogy utat törnek, visszafojtott érzelmek. Vágyakozó szerelemmel vállal áthajolva, édes szavak által megszedítve, a szerelem lázában, az üdvösség árjának hullámszásában, nyaka köré fonja, majd szétfeszi karját, kéjes rázkódás járja át s magához öleli a babáját. Még szorosabban öleli. A kacsingatós szem elárulja a lélek titkát, mikor megakad a szó a torkán. Nemcsak a hegedű, lágy fuvola megszólalása is kihozza a szív érzelmét. Az is mondja, te vagy a lelkelem lelke.

Hadd szóljon a zene piros hajnalig, táncoljatok szüzek, ifjak, gyönyös verejtékkel járjatok térdig az élet örömeiben. Csengjen, bongjon mézédés beszédetek. Kihozva egymásból a titkot, legyen reményetek gyorsan erősödő, legyen mire visszagondolnotok, ha vidámságtok elrepül, a sugár termet megroppan és beáll a gerinmerevedés.

ménnyel tanítják a magyar nyelvet. Óztopár község róm. kath. iskolájában a magyar nyelv tanulása szép sikerrel jár. A hozzájuk intézett kérdésekre szabatos magyar feleleteket adnak. Egy új óvoda építése folyamatba van. A gör. kel. tanítók működése kifogás alá nem esik. A magyar nyelv tanítása körül a multhoz képest öröndetes haladás konstataható.

Közigazdaság.

Rác György vármegyénk közigazdasági eladója a vármegye közigazdasági állapotáról szóló jelentését terjesztette elő. A nagyrdekű jelentést lapunk legközelebbi számában egész terjedelemben közöljük.

Közdok.

Popp György kir. pénzügyigazgató jelentéséből kiemeljük a következő közérdekű adatokat: Befolyt a mult hóban egyenes adóban 536147 korona 10 fillér; hadmentességi díjban 22553 korona 98 fillér; bélyeg- és jogilletékben 226933 korona 71 fillér; fogyasztási és italadoban 79734 korona 93 fillér; tanítói nyugdíjban 3024 korona 18 fillér; országos betelepítési pótdobban 17683 korona 88 fillér. A mult hóban házadomentség 734 adózó ügyfélnek adatott.

Államépítéset.

Sztankovits György kir. főmérnök, az államépítészeti hivatal kiváló vezetője terjedelmes szakjelentésében közli, hogy a törvényhatósági közutak és az azokon levő műtárgyak állapota kielégítő. A mult hóban az utépítési munkák szüneteltek. A zombor-palankai törvényhatósági közut Obrovác-Palánka közötti szakasza a megejtett helyszíni vizsgálat alapján a közforgalomnak átadatott és végül, hogy a palánka-újvidéki törvényhatósági közut szakasza melletti nyári ut feltöltése befejezést nyert. Egyéb fontosabb mozzanat nem fordult elő.

Ügyészség.

Kerekes János kir. ügyész jelentésében közli, hogy a zombori fogházban a rend és tisztaság példás, a feltgyelet és biztonság kifogástalan, szökés nem fordult elő. Az egészségi állapot, az élelmezés jó, a fegyelem szigorú. Az 1903. évi december hó utolsó napján a létszám 42 főből állott. Az egészséges és munkakepes elítéltek kivétel nélkül részint házi, részint nyomdai és asztalos munkával foglalkoztak, mely munka az állam részére 59 korona 24 fillér, a rabok részére pedig 77 korona 33 fillért jövedelmezett. A fogházból a mult év folyamán a váci országos fegyintézetbe 1 fegyenc, a szegedi kertletti börtönbe 2 rab szállított, míg feltételes szabadságra bocsájtott egy nőfegyenc. A hódási, bácskurai és apatini kir. járásbírói fogházakban, ugy a rend és a tisztaság, mint a fegyelem és a közbiztonság kifogástalan.

Állategészségügy.

Kuszenda János m. kir. főállatorvos az általa képviselt közigazgatási ág december havi állapotáról szóló jelentésében közli az állategészségügy állását, mely szerint a veszettség Karavukova, Csurog, Ujverbász községekben fellépett, Kovilszentiván, Bácsbrestovác, Bácskula, Hódás, Báthmonostor és Csávoly községekben megszűnt. A sertésvész Óztopár, Rácmilitics, Brestovác községekben fellépett; Mélykut, Bajsa, Topolya községekben megszűnt. A takonykór Bácspetrovoszelló, Temerin és Okér községekben, a ragadós száj- és körömfájás Ujverbász, Bácsfeketehely községekben megszűnt. A jubhimló Bácsbukin, a bivalyész Goszpodince községekben megszűnt. Az óvó és elfojtó intéz-

kedések Kuszenda János gondos, szakszerű vezetése alatt mindenkor pontosan foganatosítottak.

A személyi ügyekre nézve vonatkozólag közli a jelentés, hogy a földmivelésügyi miniszter Kuszenda János főállatorvost Máramaros-Szigetre, Illy György kiskörösi járási kir. állatorvost Zomborba a II. foku hatóság mellé, Razsovits Ferenc óbecsei állatorvost Szeghalomra, helyette Obecsére Dományi Armin állatorvost, Ferdinandy Aladár palankai állatorvost Kiskörösrre, helyette Palánkára Tokajer Bernát állatorvost helyezte át. A szakszolgálat kifogástalan volt.

Ülést tartott még Latinovits Pál főispán elnökle alatt a közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya, melyen Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán, Szemző Gyula, Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató és Gräff Nikáz választmányi tagok vettek részt. Az tles eladója Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán volt.

A II. foku erdei kibágási bíróság, melyen Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán, Kerekes János kir. ügyész, Fernbach Károly, Szemző Gyula, dr. Molnár Károly tagok vettek részt. Eladó Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán.

A vármegyei pótdó egyénenkénti kivétele ellen felszólamlások elintézésére hivatott küldöttség, melyen Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán, Vojnits István főjegyző, dr. Molnár Károly bizottsági tagok vettek részt. Eladó Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán volt.

A gyámügyi fellebbviteli küldöttség Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán, Vojnits István főjegyző, dr. Frank Mihály árvaszéki elnökhelyettes, dr. Cernyus Pal th. főügyész, Szemző Gyula, dr. Molnár Károly és Fernbach Károly bizottsági tagok vettek részt. Eladó dr. Frank Mihály árvaszéki elnökhelyettes volt, aki a szönyegre került árvaügyi felebbezéseket kiváló szakértelmével és alapos jogi tudásával adta elő. Az üléseken Sztrilich Béla vármegyei aljegyző töltötte be a jegyzői tisztet.

Eremich Pált meggyilkolták.

Nagykikindáról írják: Rémes gyilkosság történt hétfőn d. e. 10 órakor Nagyikindán a nyílt utcán. Eremich Pál országgyűlési képviselőt, a kikindai nábobot két paraszt földművelő megölte.

Az eset részleteiről a következő tudósításokat kaptuk:

Eremich Pál országgyűlési képviselő ma délelőtt a mokrini utcán ment, amikor két rongyos alak rohant rá és husánggal fejbe vágta úgy, hogy elesett. A járó kelők azonnal összefutottak, de a gyilkosságot meg nem akadályozhatták, mert a merénylők revolvert rántva elő ötször lőttek a földre sujtott emberbe.

Mind az öt golyó talált és Eremich Pál azonnal meghalt.

A merénylőket letartóztatták. Sibil Mladen és Gyuró testvérek a gyilkosok, akik előre megfontolt szándékkal ölték meg Eremichet állítólag azért, mert Eremich tette őket tönkre.

Eremich Pál, aki milliomos hírében álló dúsgazdag ember volt, Sibil Mladen és Gyuró atyjának Sibil Prókónak 130 lánc földjét magára iratta állítólag alszerződéssel, hogy az eladósodott földmivelőt a hitelezői, kol-

Eremich pénzt is adott volna Sibil Prókónak, de a szerződés megkötése után állítólag a pénzt visszaadta neki az eladó.

Eremich aztán magára iratván a 130 lánc földet, 4 esztendeig birtokba hagyta Sibult, ekkor aztán kibelyeztette bíróilag és ekkor ez bñuvádi feljelentést tett Pillich Kálmán szegedi ügyvéd által Eremich ellen és a miniszterium Eremich kérelmére, aki állítólag feszült viszonyban volt a kikindai törvényszék több tagjával, a szegedi büntető törvényszéket delegálta és ez Eremichet több rendbeli okirathamítás és csalás miatt vád alá helyezte.

A szegedi törvényszék a végtárgyalás után a bizonyítékok elégtelensége folytán Eremichet felmentette, de a kir. tábla 3 évi börtönre ítélte őt.

A kuria megváltoztatta a tábla ítéletét és Eremichet felmentette.

Most Sibil teljesen tönkre menvén és megvakulván, gyermekei bosszulták meg atyjuk állítólagos tönkretevéjét.

Eremich Pál egy egyszerű martonosi nemes gyermek volt, aki lakatos, később vas-kereskedő lett. Szüleitől 8000 koronát örökölt, Nagyikindára ment lakni, ahol sógorával Prekaiszki Jęftóval szövetkezve pénzüzlettel foglalkozott és mikor már vagyona megtízszeresedett, bankot alapított Kikiudán és ennek igazgatója lett. Így a különben is elszegényedő elemeket a pénzintézet aklába hajította és óriási befolyást szerzett ezáltal egész Kikinda parasztságára s így sikerült neki magát 7 év előtt Nikolies Fedor báró ellen országgyűlési képviselővé választatni.

A legutolsó választáskor Bogdan Zsivkó Kikinda jelenlegi polgármesterét sikerült megbuktatnia és magát újból képviselővé választatnia.

A szerb radikálisoknak egyik vezérembere és finansziérje volt, sőt az ő befolyásának köszönhető a kormánypárt, hogy a radikálisok a kormánypártba olvadtak.

Eremich Pál körülbelül 15 év előtt nősült, feleségül vevén Manojlovics Sándor volt szabadkai nagykereskedő leányát és ennek folytán rokonságba került Manojlovich Emil volt kuriai tanácselnökkel is.

Gyermekei házasságából nem származtak.

Eremich Pál, amikor képviselővé választották, a pénzintézet igazgatójává nővére fiát Prekaiszki Milót tette, akit 2 év előtt Eremich Pálnak egyik kliense a takarékpénztárban meglötte, de csak könnyen sér-tette meg.

A képviselőségben kikindai tudósítónk értesítése szerint Zsivkó Bogdan polgármester lesz, aki igen liberális érzelmű ember és jó hazafi.

Kikindán óriási szenzációt keltett a képviselő meggyilkoltatása.

H i r e k.

Három királyok. Szerdán volt a napkeleti bölcsek ünnepe a vizkereszt. A keresztény hitbeni kegyelet szép történettel ruhazza fel őket. Ajándékot vittek a gyermek Jezusnak és ezzel basuló szuverénnek ismer-ték el hatalomban, tudásban. Mert Gáspár, Menyhért és Boldizsár nemcsak királyok, hanem világhírű bölcsek is voltak. Csodás fényű csillag jelent meg az égen és vezérelte őket egy jászolhoz, hol a végtelen isten örök hatalmát a szegénység rongyaiba burkolva találták. Leborultak és ajándékokkal áldoztak Jezusnak, kit szűz Maria karjaiban ringatott. A bölcsek öröme végtelen nagy volt, midőn meglátták a kisdedet, ki később országok dicsőségében ragyogott. Most is dicsősége

királyi székén uralkodik, betölti a lelkeket, sziveket örök boldogsággal, szeretettel. Ott él hittük világában, áhitatunk buzgóságában. Megváltó az ő neve, ez az áldott szentneves név, melynek ereje mindenható, mert nincs másban üdvösség. Az ő szent neve minden név felett áll, mert ballátára mindenki leterdél, amit e szent névvel kérünk, az Isten megadja. Ami az ünnep egyházi részét illeti, az kedden délután kezdődött. Délután 3 óra kor a plébánia templomban vacsernye volt, melyen nagyszámú áhitatos közönség jelent meg. A vacsernyét Kanyó Tamás káplán celebrálta és annak végeztével kivonult a templom elé és ott a vízszentelést fogadtatott. Szép szent beszédben ismertette a vízszentelés fontosságát. A beszéd elhangzása után kiosztottak a hívők között a szentelt vizet. Oly nagyszámú közönség jelent meg, hogy a rendőrség kordont vont és így a vízszentelés a legszebb rendben folyt le. Kedves ünnep ez általában, különösen a fiatalság örül neki, hiszen határköve a farsangnak. Karnevál a jókedvű mókák fejedelme ugyanekkor tartja bevonulását, elfoglalja trónját, hogy uralkodjék néhány héten keresztül. Ezuttal sietős lehet az útja, mert mindössze 6 hétig marad közöttünk. Mi ez az 52 napos farsanghoz — sóhaj fel keseregve a leányzav, de a másik percben azzal vigasztalódik, hiszen lesz mulatság azért úgy is, papákra nézve pedig mindenestre nyereség, mert ha rövidebb a mulatság — rövidebb a bójt is utánna.

Gör. kel. karácsonya. Gör. kel. polgártársaink csütörtökön és pénteken ünnepelik a szeretet ünnepét. Fényes isteni tiszteletet folynak a templomokban, hol óriási számú ájtatos hívők jelennek meg. Polgártársainknak boldog karácsonyi ünnepelést kívánunk.

Dr. Platz Bonifác főigazgató keleti útja. A szegedi tankerület tudós főigazgatója Platz Bonifác dr. hétfőn utazott el Szegedről, rendkívül érdekes keleti tanulmányutra. A főigazgató Triesztből tegnap reggel Alexandriába, onnét Kairóba utazik és ott tölti a januárius és februárius hónapokat. Ez már a negyedik keleti útja a kiváló néprajzi és történetírónak, akinek hatalmas magyar és más nyelveken megjelent becses művei örökítik meg az exotikus világban való tanulmányainak kincses tapasztalatait.

A délvidéki magyar közművelődési egyesület alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta azzal a megjegyzéssel, hogy főkegyetek alapítását vagy hasonló célú egyesületek csatlakozását köteles az egyesület a belügyminiszternek bejelenteni, valamint az alapszabályok esetleges módosítására is miniszteri jóváhagyást kell kérni.

Jótekonny adomány. Lapunk múlt számában ezen c men megjelent hírtük helyreigazítására közli cservenkai tudósítónk, hogy Lebach Péter nagybirtokos a cservenkai ev. egyházközségnek nem 1700, hanem 17000 koronát adományozott.

A szegény iskolás gyermekek felruházásához utólag meg Szemző Istvanne urasszony 10 koronával, — egy magát megnevezni nem akaró szerencsés vizsgáló 2 koronával járult. A „Korona” gózzalom — mint a múlt évben, úgy most is sok szegény családnak boldog karácsonyt szerzett. Ugyanis 200 kilogramm legfinomabb lisztet küldött a zombori jótekonny magyar nőegylet elnökségéhez azzal, hogy a karácsonyi ünnepekre osztja széjjel a szegények közt. — Mindezen adományokért fogadják a fenti jószívű adakozók a szegények nevében a nőegylet hálás köszönetét. Id. Mihályi Jánosné, nőegyleti elnök.

Nagy idők tanuja. Részvétellel vettük a gyászírt, hogy Besku István a magyar szabadságharc vitéze életének 101 ik évében városunkban elhunyt. A megboldogultat a mindenható hosszú élettel áldotta meg és kiváló, derék, becsületes polgára volt a hazának.

Eljegyzés. Vettük a következő nászjelentést: Loschitz Anna Bezdán, Ofner Rezső Újvidék jegyesek, 1903. december hó.

Döntés a Schweidel-szobor ügyében A Schweidel-szobor bizottság f. hó 4 én értekezletet tartott, melyen a tagok nagy számmal jelentek meg. Jelen voltak: Vertesi Karoly elnök, Racz Soma és Zulyevits Ernő alelnökök, Krump Vilmos jegyző, dr. Balogh Ernő, Barczai Ivan, Buday Gerő, dr. Donoszlovits Vilmos, Gruda Pal, Hauke Imre, Honeberg Sandor, Hintz Kalman, Husvéth Karoly, dr. Pataj Sandor, Popovits Sebő, Pribil Ernő, Prokópy Imre, Seiner Lajos, Szondy Mátyás, Tautner O tó, Trencsényi Karoly bizottsági tagok. Az értekezlet feladata az volt, hogy a Matrai Lajos György által készített s a főgimnázium tornacsarnokában egy hétig közszemlére kiállított, de sajnos, kevesek által megtekintett, szobor minta alapján határozzon, vajjon a tervező művészt megbizzza e a szobor végleges elkészítésével. Vertesi elnök felolvasta a Képzőművészek Egyesületének tagjai közül főlkért bíraló bizottságnak a „Bácska” múlt számában közzétett bíralatát, mely a szobrot minden tekintetben megfelelőnek mondta. Ezután magas színvonalon álló vita indult meg. Racz Soma biz. alelnök szólt fel először s véleménye szerint a művész helyesen oldotta meg feladatát, mikor Schweidelt úgy állította eléük, mint egy igaz magyar bazsafi típusát, aki a szabadsággért villogtatta kardját s mikor eldőlt a kocka, nem felt szembe szállani a halállal. Ez az eszme van kifejezve az alak tartásában, mozdulataiban, arckifejzésekben. Az arc élethű, a ruházat a kornak megfelelő. Legjobb lelkiismerete szerint ajánlja a minta elfogadását. Balogh Ernő nem osztózik Racz felfogásában. Szerinte sem a 48 as hős, sem a vértanú nincs a szoborban kifejezve. A kidolgozásban is aranytalanságokat észlelt. Egy a mintát nem ajánlja elfogadásra. Hozzászóltak még: Buday Gerő, Pribil Ernő, Prokópy Imre, Szondy Mátyás, Donoszlovits Vilmos, kik mindnyaján lelkes szavakban adtak kifejezést a vázlatlalt való meglegedestüknek; Barczai Ivan és Pataj Sandor csatlakoztak Balogh felfogásához; Popovits Sebő legalább valami jelvénybe öbajtja a vértanúság kifejezését. Racz Soma az ellenvetésekre elmondta helyreigazító megjegyzését. Ezután Vertesi elnök szavazásra bocsátotta a kérdést. Racz Soma indítványát a bizottsági tagok egy kivételével (dr. Pataj Sandor szavazott ellene; dr. Balogh Ernő nek távoznia kellett, különben szinten ellene szavazott volna) nagy lelkesedéssel elfogadták s elhatározták, hogy Matrai Lajos György szobrászt a bemutatott vázlat alapján megbizzzák a Schweidel szobor végleges elkészítésével. Egy küldöttség Mátrait meghívta az értekezletre s az elnök a bizottsági tagok jelenlétében lelkes örömmel közölte vele a határozatot. Másnap a bizottság kiküldöttsége a művészrel megkötötték a szerződést. A szobor tervének megvalósításával a zombori társadalom egy lépéssel előbbre jutott azon célok elérésében, amelyek a város fejlődését, társadalmi tevékenységét kézzel fogható módon bizonyítják. A szobrot 1904. október 6 án, a vértanúk emléktünnepén, országos ünneppel leplezzük le. S így az aradi 13 között Schweidel József lesz az első, kinek dicső emléket éreben megörökítik.

Hírek a korcsolyaegyletből. A zombori korcsolyázó egyesület, mely egyike a legtevékenyebb városi egyesületeknek, vasárnap d. e. 11 órakor tartja ez évi első közgyűlést az olvasókör helyiségeiben. A közgyűlés tárgysorozata: A múlt évi zarszámadás, költségvetés, tisztújítás és a női választmány megválasztása. Most, hogy a télapó megemberelte magát és a vizek tükre esontkeményre fagyott, megkezdődik a vig élet ismét a városi korcsolya tavon. A pálya tegnap nyílt meg s máris nagyszámban keringenek a vig fiatalok a tükörsíma pályán. Az ünnepélyes megnyitás jövő vasárnap lesz, ha ugyan télapó addig el nem kezd szeszélyeskedni és meg nem bódol a bujkáló napsugár előtt. De reméljük a legjobbat és készüljünk a szép látványosságra, mely bizonyosan ismét valami különleges programból fog állani. Az ünnepélyes megnyitásig a pálya szabad használatra van bocsájtva mindazoknak, akik jegyei-

ket megváltják. Esténként villamos világítás mellett folyik a korcsolyázás.

Jogászbál van készülöben az idei farsangra. A bál tervezői a rendezőségbe bele akarják venni a városunkban tartózkodó számos jogászokat, úröket és úrléneket egyaránt. A bál nagyszabásúnak ígérkezik, ha az eszmét az összes felhívottak elfogadják. Az előzetes megbeszélés céljából a mozgalom vezetői f. hó 10 én 1/2 12 órakor értekezletet tartanak a Cottaonicában, mely értekezleten szívesen látják a város jogászait.

Gyászír. Dusanits Jesta, lapunk kiadóhivatalának egy derék, szorgalmas munkása elhunyt. Haláláról a következő gyászjelentés szól: Ö. v. Dusanits Jestáné szül. Dumpfinger Juliaana úgy a saját, valamint számos rokon nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy felejtethetlen jó férje Dusanits Jesta beűszedő ma, folyó hó 6-án délután 5 órakor hossza és kinos szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvételé után életének 34. évében jobblétre szenderült. A felejtethetlen halott hült teteme folyó hó 8-án délután 2 órakor fog a gör. kel. szerb egyház szertartása szerint a Nagyboldogasszony kápolnában beszenelteni és aztán az auyaföldnek átadatni. Zombor, 1904. évi január hó 6 an. Legyen emléke áldott!

Eljegyzés. Lipcsy László királyi kincstarti erdősz, tart. tűzerhadnagy eljegyezte Kovacs Elvira kisasszonyt, Kovacs Palzentai volt országgyűlési képviselő leányát.

Dr. Csaszka György érsek karácsonyi adományai. Dr. Csaszka György a kalocsai keresztény munkás-egyesületnek karácsonyi ajándékol 1000 koronát ajándékozott. — Továbbá az érseki árvaház kisdedeinek karácsonyfájára 200 koronát. A Jézus társaságiak kollegiumában a szegény gyermekek karácsonyfájára 200 koronát, a kalocsai tűzoltóknak 100 koronát, a budapesti lazaristáknak 300 koronát, a dusonoki kath. körnek 2000 koronát, a Délvidéki Közművelődési egyesületnek 1000 koronát adományozott.

Tanfelügyelők értekezlete. A kir. tanfelügyelők számára a népoktatási törvények végrehajtása tárgyában a közoktatásügyi miniszteriumban új utasítás készült. Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter alkalmat kíván nyújtani a kir. tanfelügyelőknek arra, hogy egy nagy fontosságú ujtási tervet megvitassák, e célból mindazon kir. tanfelügyelőknek, akik az első ízben szétküldött tervet behatóan tanulmányozták és észrevételeiket, e hónap huszonhetedikére a miniszter személyes elűklésével tartandó értekezletre egybehívta.

Délvidéki sportszövetség. A D. M. K. E el párhuzamosan a testi nevelés előmozdítására Temesváron nagyszabású mozgalom indult meg egy az egész délvidéket felölelő sportszövetség megalakítására. A szövetség célja a délvidéki megyék sportkörökének egyesítése egy közös vezetés alatt a sport minden ágának kultiválása s idővel nagyszabású versenyek rendezése. A mozgalom élén állók lelkes hangú felhívást bocsájtottak ki, amelyben belépésre hívják fel a sportegyleteket és sportkedvelőket. Az eszme mindenestre nagyon szép és üdvös és ezért kívánatos volna, ha minel szélesebb körben találna az támogatásra.

Virághervadás. Egy fiatal leányka elhunytárol vettük a gyászírt. Lukits Margit élete virághervadásban meghalt.

300.000 koronas kártyavesztés. Szenzaciós kártyavesztési bir pattant ki a napokban. Saczellary György Esztergom megye doroghi kerületének országgyűlési képviselője a napokban Bácskában járt s vendége volt az országszerte ismert bacsikai nábobnak Dungserszky Gyókö földbirtokosnak. A gazdag földbirtokos és vendége kártyázással töltötték az időt, előbb csak szórakozásból, de később pénzre játszottak, nagy pénzre. Egy-egy kártyalapra oly összegeket tettek, hogy az emberiség nagy részének egész életén át nem fordul meg oly óriási összeg a kezébe. A játék két napon át tartott s Saczellary György képviselő ez idő alatt háromszázezer koronát nyert el a bacsikai

nábotól. Dungyerszky az összeggel adós maradt. Családja megtagadta az adósság kifizetését, kijelentvén, hogy Dungyerszky Gyókö ideges s elhelyezték egy ideggyógyintézetbe. Közben a család kiegyezést ajánlott föl a nyertes képviselőnek, választott bíróság előtt. Szacelláry belement a dologba s részéről Kristoff József negylaki országos képviselőt és Majtényi Béla földbirtokost, míg a család Gromon Dezső államtitkárát és Hadik Barkóczy Endre grófit nevezte meg a választott bíróság tagjaul, elöklül pedig Üchtricz Zsigmond bárót. A választott bíróságnak a család orvosi bizonyítványt mutatott be, mely Dungyerszky Gyókö beszámolatlanul mondja. Erre a bíróság mandátumát letette.

A baja — batterszéki vasuti hid. A baja — batterszéki vasuti hid tervezete előmunkálatait nem sokára befejezik. A hidat a magyar államvasut saját költségén építeti. Vegre beteljesedik a bajaiak rég óhajtott kívánsága.

Nemmagyarosítás Kiensztler Kálmán bajai lakos, valamint gyermekei Kálmán és Vilma „Király” ra magyarosították nevüket a helyi hivatal engedélyével.

Egy feső mákvirág. Adáról írják: Szegény, de becsületes iparos ember az öreg Janacs baci. De bizony 11 éves fia Sandor nem készül atyja nyomdokán haladni. Fenyves tehetőséget tanúsít a legkörülmönfontabb szelhamosagra. Ime egy két eset. Karácsony napján Motlik Karolyné elment unokabugához Piller Györgyüéhez, Sanyi gyermek ezt észrevéven, eszébe jutott, hogy egy izben a fiatal asszonyok Pilleréktől Motlikekhoz küldték stúdívasért. Rögtön készen volt a haditerve. Bekopogtat Motlikekúal azzal, hogy Motlikné elküldte hozzá el a stúdívasat és adjon a Klarinén (Motlikné anyja) 2 frtot, mert Schumacherekúal tele van a ház becei vendégekkel s azoknak karácsonyi ajándékot akar venni. Klarinéni természetesen csak a stúdívasat adta oda s azt mondta, hogy ő is elmegy s majd elviszi a pénzt. A gyermek elmegy s felóra mulva ismét beállit, hogy a stúdívasat visszahozta, mert már nem kell, de rögtön küldje a 2 frtot. De bizony nem kapta meg. Hazamenvén a fiatalasszony, kistült, hogy ők Sanyi gyereket nem is látták. — Karácsony masnapján furfangosan rászédte Gaál András és testvérét. Az egyikhez beállit azzal, hogy testvére, (Janácsék háziasasszonya) el akarja adni a tehénét s nincs apró penze, küldjön egy frtot marhalevél váltásra. A másikúal azt hazudta, hogy a háziasasszonyuk tehene beteg s kéret egy koronát, mert állatorvost akar hívni. Ezek mit sem sejtve odaadtak neki a kért összeget s csak később derült ki, hogy tulajdonképen be vannak csapva. Ily módon rászédett meg többeket. Mi lesz ebből, ha így folytatja? Csak a szegény szülőköt lehet sajnálni, kiknek annyi keserűséget okoz.

A tüdővész pusztítása. A belügyminiszteri jelentés szerint e pusztító kórnak megyékben mult évi október havában 153 emberélet esett áldozatul. Baja 5, Szabadka 35, Ujvidék 7 és Zombor 11 halálesettel szerepel.

Színház — Irodalom.

Műsor:

Ma pénteken: Bőregér. (Lányi Edit jutalomjátéka.)

Szombaton: Vándorlegény. (Bérletben, premiér.)

Vasárnap d. u.: Bob herceg. (Balláné bucsufellepte.)

Vasárnap este: Vándorlegény. (Bucsuelőadás.)

Balla Kálmán bucsuja. Balla Kálmán szinigazgató az alábbi sorok közlésére kérte fel lapunkat: „A vasárnap esti előadással a zombori sziniidényt befejezve, elmulaszthatlan kötelességemnek tartom a zombori szinpártoló közönségnek és a helyi sajtónak forró köszönetem nyilvánítani. Magam és társulatom minden egyes tagját szíves

emléktükbe ajánlva, maradtam a viszontlátásra teljes tisztelettel Balla Kálmán, a délvidéki szinikerület igazgatója.

„A tolonc.” Tóth Edének e furcsa sziumúve szerdán este került szinre. Akik e darabot még nem ismerték, bizony alapos csalódással hagyták el a házat. A népszinművek derűs, nótás világa helyett egy borzalmas rémregény idegfeszítő jelenetei rémitgették pillanatról-pillanatra a közönséget. Betörés, lopás, mérgezés váltakoztak szakadatlanul a szinpadon s helyiely-közzel ríkitó ellentétet képeztek a rosszul alkalmazott bus magyar nóták a borzalmas cselekménnyel. A darab tárgyát illusztrálni feleslegesnek tartjuk, mert nem akarjuk hogy azok, akik nem látták azt, egy álmatlan éjszakát töltsenek, annyira rémületes és undok az. A főszerepet Balláné Csik Irén töltötte be, aki az erősen drámai hangulatba éppen oly tökélylyel helyezkedett el, mint az operettek bájos keretébe. Egy ártatlanul töltözött cselédleányt alakított — a tulajdonképeni toloncot — erős drámai erővel mindvégig. Kitérő alak volt Mravcsák vagabund szerepében Peterdy Sándor, aki rémületes maszkjával, tipikus alakításával nagy hatást keltett. Kiváltak a többiek közül: Lányi Edit, Virágh, Tihanyi, Kantay, Láposy, akik amennyire lehetett egy kis humort vittek bele a borzalmas cselekménybe. Viola nagyon ügyesen játszott, ugyszintén Bodroghy Lina is.

Lányi Edit jutalomjátéka. Ma este lesz a társulat egyik primadonnájának, Lányi Editnek jutalomjátéka a „Bőregér”-ben. Lányi egyike volt azoknak, akit a kritika olykor egy kissé élesebb hangon bíralt meg. Jól esik azonban most, midőn töle bucsut veszünk kijelenteni, hogy éppen az erősebb hang talált nála igazán méltánylásra, ugy hogy utóbbi alakításával, mindenki a legnagyobb mértékben meg volt elégedve. És ezért őt jutalomjátéka alkalmával teljes jóakarattal ajánljuk közönségünk figyelmébe, mert most már igazán megérdemli, hogy őt is kitüntesse közönségünk.

Törvénykezés.

Az új ügybeosztás a zombori kir. járásbíroságnal. Dömötör Pál kir. ítélőtáblai bíró, mint a zombori kir. járásbíroság vezetője a következő beosztást rendelte el a vezetése alatt álló bíroságnal:

Előki ügyek intézője Dömötör Pál kir. ítélőtáblai bíró (2. sz. ajtó.)

Egyezségi ügyek intézője dr. Kraus Miklós kir. albiró (9. sz. ajtó.)

Fizetési megbagyasok (Fz. és Fm. lajstrom) intézője dr. Kraus Miklós kir. albiró.

Sommás perek: Sp. I. lajstrom. Azok a perek, melyekben az alperes (elsőrendű alperes) vezetékneve N, (Ny), O S, Sz, T, U, betűvel kezdődik. — Dömötör Pál kir. ítélőtáblai bíró ítél. — Sp. II. lajstrom. Azok a perek, melyekben az alperes (elsőrendű alperes) vezetékneve A, B, D, G, E, H, I, J, K, T betűvel kezdődik. — dr. Szántó Ferenc kir. albiró ítél (3. sz. ajtó.) — Sp. III. lajstrom. Azok a perek, melyekben az alperes (elsőrendű alperes) vezetékneve F, M, R, V—Z betűvel kezdődik. — dr. Kraus Miklós kir. albiró ítél. — Sp. IV. lajstrom. Azok a perek, melyekben az alperes (elsőrendű alperes) C, (Cs), L, (Ly) és P betűvel kezdődik. — Sántha Ármu kir. albiró (1. sz. ajtó.)

Örökösödési ügyekben (Ö. és Öb. lajstrom) Szabó József kir. járásbíró ítél (7. sz. ajtó.)

Anyakönyvi ügyekben (A. lajstrom) Szabó József kir. járásbíró ítél.

Végrehajtási ügyekben (V. lajstrom) Sántha Ármu kir. albiró intézkedik.

Polgári ügyekben érkező megkereséseket (M. lajstrom) dr. Kraus Miklós kir. albiró intézi el.

Polgári vegyes ügyekben: A peres ügyekre vonatkozók, melyekben az alperes vezetékneve A—C betűvel kezdődik és az esetről esetre más betűvel kezdődő nevű alperesnek ide áttalt ügye. (Pv. I. lajstrom.) — Sántha Ármu kir. albiró ítél. — Az örökösödési ügyekre vonatkozók, melyekben az örökösöknek vezetékneve D—Z betűvel kezdődik és az esetről esetre más betűvel kezdődő örökösöknek ide áttalt ügye. (Pv. II. lajstrom.) — Szabó József kir. járásbíró ítél.

A járásbíroság hatáskörébe tartozó vétség- és kihágási ügyekben dr. Grünér Fülöp kir. albiró (8. sz. ajtó) ítél.

Büntető ügyekre vonatkozó megkeresésekben, ugyszintén büntető vegyes ügyekben dr. Grünér Fülöp kir. albiró intézkedik.

A kir. járásbíroság vezetője maga kezeli az előki letéteket, ugy a bűnvádi átalányt s a büntetéspenzeket, valamint az ezekre vonatkozó számadásokat; vezeti a büntetői költségekre vonatkozó tartozások nyilvántartását; a bírói letétek nyilvántartási naplói pedig az ő közvetlen feltügyelete alatt vezetnek az I. sz. jegyzői iroda kezelője által.

A szóbeli keresetek, kérelmek, nyilatkozatok és az egyezségi kísérletre való idézés és fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmek rendszerint minden kedden és pénteken d. e. 9—12 és d. u. 3—5 vétének fel. — Felveszi: A sommás perekre vonatkozókat Szabó József kir. járásbíró, az egyezségi kísérletekre és a fizetési meghagyásokra vonatkozókat dr. Kraus Miklós albiró.

A büntető ügyekre vonatkozó szóbeli feljelentések rendszerint minden hétfőn, pénteken és szombaton d. e. 9—12 ig és d. u. 3—5 óráig vétének fel. — Felveszi: dr. Grünér Fülöp kir. albiró.

A felek sommás tárgyalása végett idézés nélkül rendszerint kedden és pénteken d. e. 9—12 ig és d. u. 3—5 óráig jelentkezhetnek annál a bírónal, akinek ügykörébe az ügy mint sommás per tartozik.

HIRDETESEK.

10303 sz.

tkvi 1903.

Árverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Mandl és társai cég és csatlakozó társai végrehajtóknak Grgits Andrásné szül. Svrakin Jága végrehajtást szenvedő elleni 151 kor. 30 fillér, illetve 2168 kor. 11 fillér tőkekövetelések és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő s Zomborban fekvő, a zombori 1630. számú betétben Grgits Andrásné szül. Svrakin Jága tulajdonul bejegyzett s A. I. 1—2. sorszám alatt foglalt 3106. és 3107. hr. számú jószágostre 3306 korona kikiáltási árban és az A. 7 alatt foglalt 7029. hr. számú ingatlanra 479 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi február hó 3-ik napján délután 3 órakor a zombori kir. törvényszék árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10/100-át vagyis 281 kor. 90 fillért, illetve 43 kor. 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényeikk 42. § ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. § ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zomborban, 1903. december hó 18-án.

A zombori kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány,

kir. tszéki bíró.

Vértesi Károly illusztrált utirajzai.5367. szám.
kig. 1903.**„Keleti ég alatt. Palesztinában.“**

25 iv, 65 szövegkép. Ára 6 korona.

„Keleti ég alatt. Egyiptomban.“

33 iv, 40 szövegkép. Ára 6 korona.

„Konstantinápoly.“

308 lap, 65 szövegkép. Ára 6 korona.

„Tanulmányut.“Bosznia, Hercegovina, Montenegró és a dalmát partvidék. 7^{1/2} iv, 40 szövegkép. Ára 1 korona 50 fillér.**„Három főváros.“**

Berlin. Kopenhága. Drezda. 112 lap, 26 szövegkép. Ára 2 korona.

Aki mind az öt könyvet megrendeli s 21 korona 50 fillér ár helyett **17 koronát** beküld, annak díjmentesen szállítja szerző a könyveket **Zomborból.**

*—6

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye titeli járásának 10 községéből álló községi kör-állatorvosi állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényüket **1904. évi január hó 30-áig** bezárólag hivatalomnál annál is inkább nyújtsák be, mert a később beérkezők figyelembe vételét nem fogom.

A körállatorvos székhelye Kovil-szentiván község.

Javadalmazása: 1680 korona, mely az egyes községek által a megállapított arányban havonként előre fizetendő.

A megválasztandó állatorvos köteles a székhelyén a szabályrendeletileg megállapított díjak mellett a marha és husszemetet teljesíteni.

Az állatorvosnak hivatalos kör-

utjain kötelesek a körbeli községek ingyen fuvart adni.

A megválasztandó körállatorvos köteles a községi apaállatokat ingyen gyógykezelni, nemkülönben a tavaszi állatvizsgálatot ingyen teljesíteni.

A látogatási díjak nappal 60 fillér, éjjel 1 kor. 20 fillér. Megjegyztetik, hogy ezen díjak a megválasztandó állatorvos és az egyes községek által később egyezségileg újból megállapíthatók.

Titelen, 1903. december hó 28. án.

Szemző János,

főszolgabíró.

2—1

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

GERGÜROV DÁNIEL**VAS- ÉS SZENKERESKEDÉSE**

* * * * * Z O M B O R .

Van szerencsém szives tudomására hozni, hogy ZOMBORBAN, Kossuth Lajos (fő) utca, saját házamban 1824. év óta fenálló

VAS- és SZÉNKERESKEDÉSEMET

megnagyobbítottam és **ÁRURAKTÁRAMAT** fölszereltem. Az abban kapható vasárak a következők:

Vas- és ércárak. Lakatos-, kovács- és asztalos szerszámok. Gazdasági eszközök. Konyhaberendezések. Vasöntvények. Ekerészek. Tengelyek. Kocsivasalások. Nagyszerkovács árak. Kapák. Ásók és lapátok. Villák. Kaszák. Fűrészek és reszelők. Láncok. Szegek. Csavarok. Mérlegek. Ablak- és ajtóvasak. Butorvasalások. Lemezárak. Zománcozott bádog és öntött vasedények. Öntött vas- és bádogkályhák.

A vaskereskedésem mellett be vagyok rendezkedve **HÁZISÜRGÖNYÖK** berendezéséhez szükséges **ÁRUKKAL**, azonkívül **ÁLANYOZOTT GYÁRTMÁNYOKKAL**.

Üzletem továbbra is megmarad a **BELFÖLDI KÖSZÉN, POROSZ DIÓSZÉN, FASZÉN** és **LÉGSZESZGYÁRI PÍR (Coax) SZÉN** megrendelési helye és raktára.

Végül azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy a világhírű

BECK, KOLLER és TÁRSA

bécsi, berlini és londoni cégnek

vegyészeteti festékek, termény-, ecset- és kencegyártmány

főraktára

nálam lett berendezve és így az e szakmába vágó összes árak nálam beszerezhetők, u. m.:

Olajok és kencek. Olajmázak. Kékfestékek. Ultramarin különlegességek. Barna festékek. Bronzfestékek. Vörös festékek. Zöld festékek. Zománc mázfestékek. Szobapadló festékek. Szobapadló kenőcsök. Szeszszázak. Polyékony papákok. Olajfestékek. Kátrány festékek. Szürke festékek. Fekete festékek. Időváltozásnak ellentálló homlokzat festékek. Ecsetek elsőrendű minőségben. Mindezen árak nálam **GYÁRI ÁRON** kaphatók, azok **VALÓSÁGA** és **TARTÓSSÁGÁÉRT** pedig kezeskedem.

Miután a házam és személyem iránt eddig tanusított igaz jóindulatáért őszinte köszönetet mondok, kérem, hogy ezen jóindulatával a jövőben is kitüntetni és az újjászervezett üzletemet magas pártfogásába venni sziveskedjék.

Kitünő tisztelettel

*—2

G e r g ü r o v D á n i e l .

5267/1903.

Pályázati hirdetmény.

Osztapár községben lemondás folytán üresedésbe jött s előleges havi részletekben folyósítandó évi 800 koronával javadalmazott községi végrehajtói állásra a pályázatot ezennel kiírom.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy a 4 ik középiskola sikeres befejezését igazoló bizonyítvánnyal felszerelt s esetleg mással is okmányolt kérvényüket hozzám **1904 évi január hó 20-áig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Apatin, 1903. december hó 23-án.

Matkovits,

főszolgabíró.

3-2

9573. szám.

1903.

Pályázati hirdetmény.

Kishegyes községben üresedésben lévő községi II od irnoki állásnak betöltése céljából pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben 600 korona.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy pályázati kérvényüket sajátkezűleg írva, 6/1887. sz. vármegyei szabályrendeletnek megfelelőleg felszerelve, hozzám **1904. évi január hó 30-áig** annyival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Választási határidő utólag fog ki-tűzteni.

Bácstopolya, 1903. december 26.

C s á s z á r,

főszolgabíró.

2-1

1486/kig. 1903.

Pályázati hirdetmény.

Oszivac községben üresedésbe jött lovasrendőri állásra pályázatot hirdetünk.

A lovasrendőr évi fizetése 720 korona, mely havi utólagos részletekben lesz a község pénztárból kifizetve.

A megválasztott felszerelését a községtől kapja, míg ruházatáról maga köteles gondoskodni.

A pályázó hiteles okmányokkal igazolni tartozik, hogy:

a) magyar honos és büntetlen előéletű;

b) védkötelezettségének megfelelt s 50. életévét még be nem töltötte;

c) rendőrségi szolgálatra alkalmas, egészséges testalkatu;

d) magyarul írni és olvasni tud és a községben divó szerb és német nyelveket legalább szóban bírja.

A szerb anyanyelvűek előnyben részesülnek.

A magyar nyelven és sajátkezűleg irt kérvények **folyó évi február hó 1-ig** az alulírott községi előljárásságnál nyujtandók be.

Oszivacon, 1904. január hó 5-én.

Zsupánszky Lyubomir, Nityatin Mirkó,

jegyző

2-1

bíró.

Meghívó.

Az „Első sztanisicsi kiházasító társaság mint szövetkezet“ az **1904. évi január hó 20-án délelőtt 1/2, 10 órakor** a magy. r. k. iskolában rendes évi közgyűlést tartja, melyre a tagjait tisztelettel meghívja. Tárghyso-rozat: 2. Évi jelentés. 2. Zárszámadás. 3. Tisztujítás és fizetésük megszava-zása. 4. Indítványok.

Sztanisicson, 1904. évi január hó.

Az igazgatóság.**Jegyző urak figyelmébe.**

Közigazgatási tanfolyamot végzett, több évi gyakorlattal bíró, jegyzői iroda önálló vezetésére képes, magyar, német és szerb nyelvet beszélő s. jegyző állást keres. — Cim a kiadó-hivatalban.

Az Almás-járásai takarékpénztár részvénytársaság XXII. évi üzletkimutatása 1903. évre.**Igazgatósági jelentés.**

Tisztelt közgyűlés! Takarékpénztárunk XXII. üzletévének záró számadásait van szerencsénk mellékelve előterjeszteni.

A tisztajövedelem felosztására vonatkozó tervezetünk a következő: 1. 5% tartalék-alapnak 820 kor. 43 fil. 2. 5% igazgatósági jutalék 820 kor. 43 fil. 3. 8% választmányi jutalék 1312 kor. 38 fil. 4. 2% felügyelőségi jutalék 328 kor. 16 fil. 5. Lugatlan (ház) érték leírására 250 kor. 6. Jótékony célra 200 kor. 7. Jutalmazásra 385 kor. 8. Behajt-hallan követelések leírására 369 kor. 82 fil. 9. Tartalék alap gyarapítására 3722 kor. 26 fil. 10. Átvitelül a jövő évre 2000 kor. 11. Osztalékul, részvényenkint 8% = 8000 kor. Összesen 18208 kor. 48 fillér.

Ezek után kérjük a felmentvényt az 1903. évre számunkra, valamint a felügyelőség számára megadni.

Bácsalmáson, 1904. évi január hó 1-én.

Scherk Gyula s. k., Kehl Péter s. k., igazgatók.**A felügyelő-bizottság jelentése.**

Tisztelt közgyűlés! A kereskedelmi törvény és alapszabályainkban előirt módon megvizsgáltuk intézetünknek a lefolyt évről készített számadásait, könyveit, vagyonleltárait, pénztárát, mérlegét és eredmény-számláját, azokat a legnagyobb reudben s a tényleges állapottal megegyezőknék találtuk.

Az igazgatóságnak nyeresémfelosztási tervezetét is megvizsgáltuk, azt elfogadjuk s mint jól átgondolt javaslatot a tisztelt közgyűlésnek is elfogadásra ajánljuk.

Az igazgatóság, valamint a mi működésünkre nézve kérjük a felmentvényt az 1903. üzletévre megadni.

Bácsalmáson, 1904. évi január hó 1-én.

Sterk József s. k., Szahl Ferenc s. k., Bilinovits Jakab s. k., a felügyelő bizottság tagjai.**Vagyon.****M É R L E G.****Teher.**

Pénzkészlet	49006 73	Alaptőke	100000 —
Váltó	517002 —	Betétek	564425 15
Előleg	79915 —	Tartalék alap	34308 84
Jelzálogkölcson	67080 —	Fel nem vett osztalék	164 —
Per előleg	474 75	Hitelezők	10480 —
Tőke elhelyezés	2226 99	Egyenleg mint nyeresemény:	
Folyó számla	381 —	a) mult évről	1800 —
Ingatlan	11500 —	b) folyó évi	16408 48
			18208 48
	727586 47		727586 47

M e g h í v á s

az Almás-járásai takarékpénztár részvénytársaság által **1904. évi február hó 4-én délelőtt 9 órakor** Bácsalmáson saját házában tartandó rendes évi közgyűlésre.

Tárghyai lesznek:

1. Az igazgatósági, választmányi és felügyelőbizottsági jelentések tárgyalása.
2. A mult évi zárszámadások előterjesztése és megvizsgálása, a mérleg végleges megállapítása és a nyereség felosztása.

3. A felmentvény megadása iránti határozathozatal.

4. A mult évben elhunyt egy igazgató helyének választás utjáni betöltése, valamint a választmány 5 és a felügyelőbizottság 3 tagjának megválasztása, kik az alapszabályok 62. és 72. § ai értelmében kilépésre kerülnek.

5. A közgyűlés jegyzőkönyvének aláírására két részvényes megválasztása.

Azon t. c. részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni és jogaikat gyakorolni kívánják, az alapszabályok 54. § a értelmében tartoznak a közgyűlést megelőző 24 órával részvényeiket és meghatalmazásaikat az igazgatóságnál letenni.

A kereskedelmi törvény 243. § a értelmében a közgyűlést megelőző 8 napon át az intézet helyiségében közzemlére kitett eredeti vagyon-mérleg az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentésekkel együtt rendelkezésére áll a t. c. részvényeseknek.

Kelt Bácsalmáson, 1904. évi január hó 1-én.

Az igazgatóság.

